

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
ZESPÓŁ REALIZACJI
BADAŃ

29-35-69, 628-37-04
21-07-57, 628-90-17

UL. ŻURAWIA 4A, SKR.PT.24
00-503 W A R S Z A W A
TELEFAX: 29-40-89

BS/59/47/93

NASTROJE SPOŁECZNE W KWIETNIU '93

Komunikat z badań

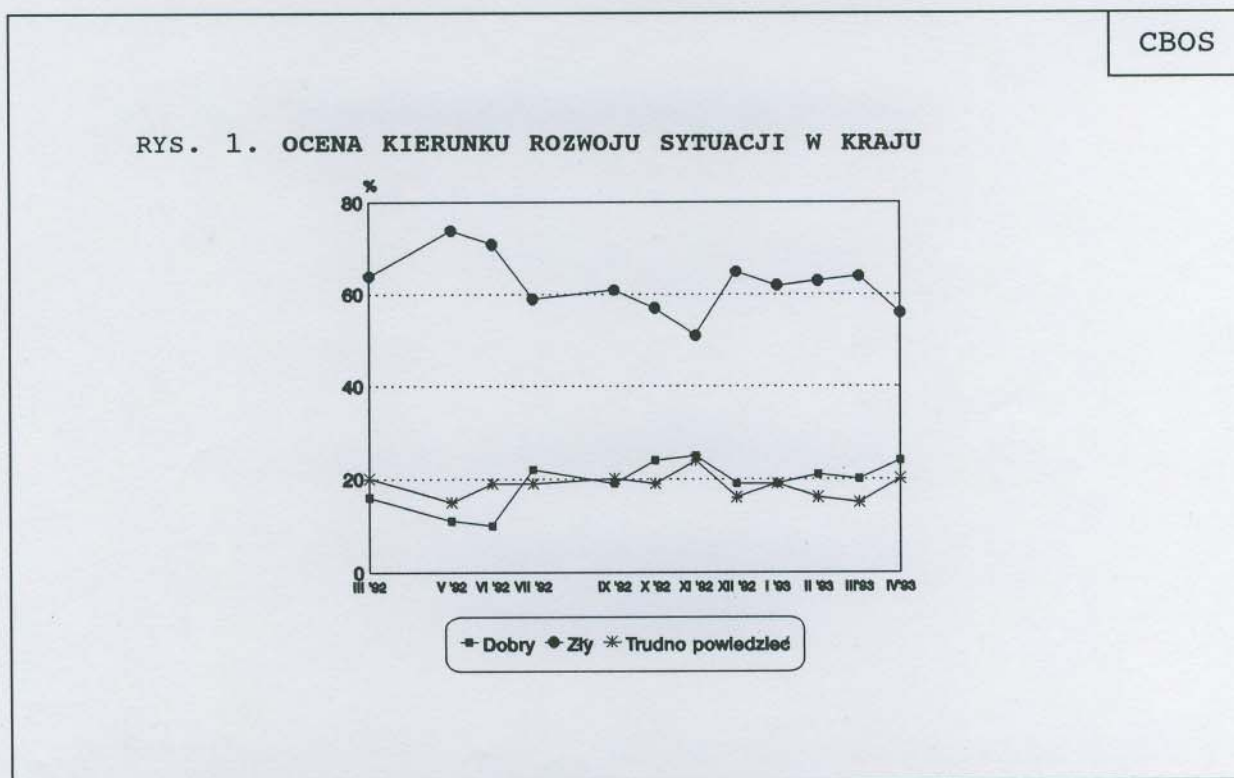
Warszawa, kwiecień 1993 r.

Uwaga: Przedruk materiałów CBOS w całości lub w części oraz wykorzystanie danych empirycznych jest dozwolone wyłącznie z podaniem źródła.

Kwiecień przyniósł poprawę społecznych nastrojów. Szczególnie wyraźny jest spadek liczby pesymistów w niektórych ocenianych dziedzinach¹.

Oceny obecnej sytuacji

Przekonanie, że sytuacja w kraju zmierza obecnie w dobrym kierunku, wyraziło w kwietniu nieco więcej respondentów niż przed miesiącem. Znacznie większa zmiana dotyczy jednak liczby pesymistów: w ciągu ostatniego miesiąca spadła ona do poziomu notowanego w październiku '92 - a więc przed grudniowym kryzysem społecznych nastrojów. Obecnie optymiści stanowią 24% badanych osób (o 4 punkty procentowe więcej niż w marcu), pesymiści zaś - 56% (o 8 punktów mniej niż przed miesiącem)².

¹ Badanie "Aktualne problemy i wydarzenia" (34) przeprowadzono w dniach 15-18 kwietnia 1993 roku na 1077-osobowej reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. tabela aneksowa nr 1.

Od grudnia ubiegłego roku ten ogólny wskaźnik optymizmu-pesymizmu utrzymywał się na niemal stałym poziomie, wahając się nieznacznie raz w jedną, raz w drugą stronę. Obecny spadek liczby pesymistów jest pierwszą poważną zmianą od jesieni.

Osoby, które dobrze oceniają sytuację **gospodarczą** i **polityczną**, od wielu miesięcy stanowią znikomy procent respondentów. W obydwu przypadkach, zwłaszcza jednak w odniesieniu do sytuacji gospodarczej, przeważają opinie negatywne. W ciągu ostatnich czterech miesięcy liczba osób krytycznie oceniających gospodarkę kraju utrzymywała się na stałym poziomie: 69%. Obecnie spadła ona do 64%, zbliżając się, podobnie jak ogólny wskaźnik optymizmu-pesymizmu, do poziomu październikowego. Negatywnych ocen sytuacji politycznej jest obecnie również mniej niż miesiąc temu. Zmiana w tej dziedzinie nie jest jednak tak wyraźna i obecny wskaźnik oceny sytuacji politycznej wciąż jest jednym z bardziej pesymistycznych, jakie notowaliśmy w ciągu ostatnich dziewięciu miesięcy.

Tabela 1

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną <u>sytuację gospodarczą</u> w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	VII'92	IX'92	X'92	XI'92	XII'92	I'93	II'93	III'93	IV'93
- dobra	2	3	4	6	5	4	5	4	6
- ani dobra, ani zła	19	18	23	26	21	21	22	22	24
- zła	74	73	67	61	69	69	69	69	64
Trudno powiedzieć	4	6	6	7	5	6	4	5	6

Tabela 2

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną <u>sytuację polityczną</u> w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	VII'92	IX'92	X'92	XI'92	XII'92	I'93	II'93	III'93	IV'93
- dobra	6	6	9	11	7	6	6	6	5
- ani dobra, ani zła	32	37	35	37	32	33	29	31	35
- zła	48	40	38	34	46	45	54	49	46
Trudno powiedzieć	13	17	18	18	15	15	11	14	14

Jeśli więc ogólna sytuacja w kraju jest obecnie oceniana mniej negatywnie niż miesiąc temu, to wiąże się to z ocenami sytuacji raczej gospodarczej niż politycznej.

Zmniejszenie się krytycyzmu w ocenach gospodarki kraju nie spowodowało jednak zmiany opinii o **rodzinnych budżetach**. Odsetki respondentów dobrze lub źle oceniających zarówno poziom życia większości Polaków, jak i własne warunki materialne są takie same jak miesiąc temu.

Tabela 3

w procentach

Jak Pan(i) ogólnie ocenia <u>materialne warunki życia ludzi w Polsce?</u> Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	VII'92	IX'92	X'92	XI'92	XII'92	I'93	II'93	III'93	IV'93
- dobre	2	2	2	2	2	3	2	2	2
- ani dobre, ani złe	18	15	17	19	13	14	16	15	13
- złe	77	78	76	72	82	81	77	80	81
Trudno powiedzieć	3	5	5	7	3	4	5	3	4

Tabela 4

w procentach

Czy obecnie Panu(i) i Pana(i) <u>rodzinie żyje się:</u>	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	VII'92	IX'92	X'92	XI'92	XII'92	I'93	II'93	III'93	IV'93
- dobrze	13	11	10	11	11	14	15	13	12
- ani dobrze, ani źle	48	51	54	52	48	48	51	52	53
- źle	38	37	35	36	40	38	34	35	34
Trudno powiedzieć	0	1	1	1	1	0	0	0	1

Wskaźniki zaprezentowane w tabelach 3 i 4 podlegają najmniejszym wahaniom. W obydwu przypadkach wzrost ocen negatywnych nastąpił w grudniu '92 - wraz z ogólnym załamaniem się społecznych nastrojów - w lutym zaś liczba negatywnych ocen nieco zmalała.

Obecnie - mimo zmniejszenia się krytycyzmu w ocenie sytuacji gospodarczej kraju - nie zmieniły się opinie o budżetach rodzinnych. Świadczyłoby to o wstrzeźliwości w przenoszeniu ocen dotyczących kraju na oceny własnych perspektyw życiowych. Nieznaczna (w granicach błędu statystycznego) jest także zmiana proporcji ocen pozytywnych i negatywnych dotyczących **warunków materialnych własnego gospodarstwa domowego**. Jeśli jednak spojrzymy na zmiany, jakim w ciągu ostatnich miesięcy podlegał (wciąż niewielki) odsetek ocen pozytywnych, to stwierdzimy, że od grudniowego kryzysu liczba ta stale, choć nieznacznie, rośnie.

Tabela 5

w procentach

Jak Pan(i) ocenia <u>obecne warunki materialne swojego gospodarstwa domowego</u> ? Czy są one:	Wskazania respondentów według terminów badań:							
	VII'9	IX'92	X'92	XI'92	XII'92	I'93	II'93	IV'93
- złe	44	45	42	41	47	43	43	41
- ani dobre, ani złe	43	43	46	45	42	44	44	44
- dobre	13	12	12	14	11	12	13	15

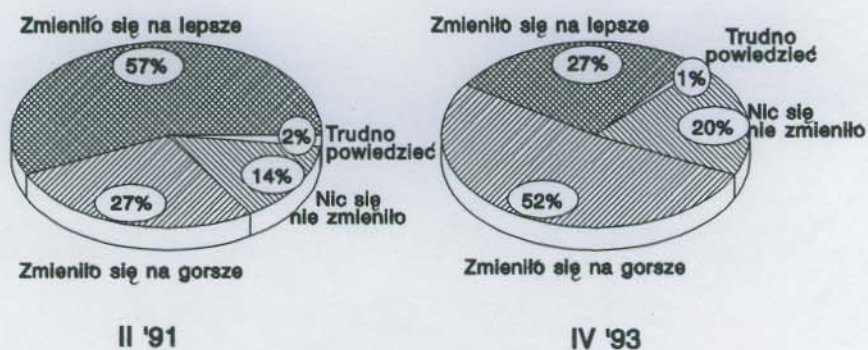
O ile więc w myśleniu o sprawach publicznych (głównie o gospodarce) jest dziś mniej krytycyzmu niż przed miesiącem, o tyle ocena sytuacji materialnej, w jakiej znajduje się większość polskich rodzin, pozostała w kwietniu równie negatywna jak w ciągu kilku ostatnich miesięcy.

Aby uzyskać dodatkowe kryterium oceny zjawiska, jakim są społeczne nastroje, w kwietniowym badaniu umieściliśmy serię pytań retrospektywnych. Posłużyły one do oceny sytuacji w różnych dziedzinach życia w **perspektywie minionego roku**. Ostatnio pytania takie zadawaliśmy respondentom dwa lata temu. W wynikach przeprowadzonego wówczas sondażu

znalazły się oceny dotyczące roku 1990. Porównanie ich z ocenami uzyskanymi obecnie wypadło pesymistycznie: rok 1992 został oceniony gorzej niż rok 1990, zwłaszcza w dziedzinie polityki i gospodarki. Jedynie stosunki z innymi krajami oraz zmiany w miejscu zamieszkania respondentów nie zostały w tym roku ocenione gorzej niż dwa lata temu.

Rys. 2-7. OCENY ZMIAN W CIĄGU MINIONEGO ROKU:

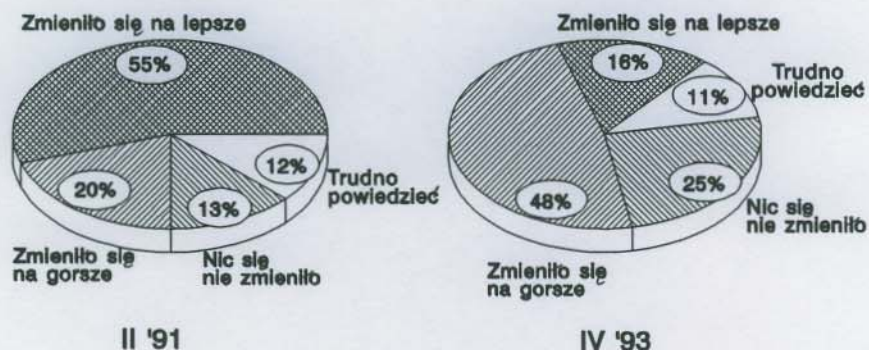
OGÓLNEJ SYTUACJI W KRAJU

SYTUACJI GOSPODARCZEJ

SYTUACJI POLITYCZNEJ W KRAJU

STOSUNKÓW Z INNYMI KRAJAMI

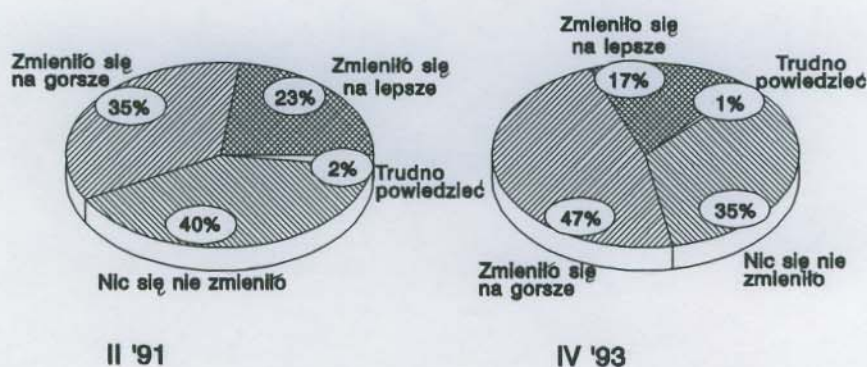

SYTUACJI W MIEJSCOWOŚCI/DZIELNICY

W RODZINIE RESPONDENTA

Rzecz jasna, rok 1990 znacznie różnił się od roku 1992. Polska znajdowała się wówczas w zupełnie innym miejscu na drodze wychodzenia z realnego socjalizmu, inna była konfiguracja polityczna, a społeczeństwo miało inny stosunek do elit politycznych. Jest to zrozumiałe: rok 1990 kojarzył się Polakom z nadzieją na szybką zmianę i poprawę sytuacji własnej oraz kraju. Rok 1992 był rokiem burzliwych wydarzeń politycznych i głębokiej recesji.

Przy analizowaniu comiesięcznych wskaźników nastrojów społecznych interpretujemy zwykle ich poprawę lub pogorszenie, korzystając z wyników uzyskanych w kilku poprzednich miesiącach. Jest to zrozumiałe - w tym wszakże leży idea systematycznego pomiaru i analizowania trendów i tendencji. Wskaźniki optymizmu i pesymizmu dotyczą bieżących, aktualnych wydarzeń życia publicznego i w powiązaniu z nimi są analizowane. Skoro sytuacja w kraju zmienia się szybko i zmiany te są głębokie, istnieje duże prawdopodobieństwo, że taka sama odpowiedź na tak samo postawione pytanie **co innego znaczy**, do czego innego się odnosi w dwóch odległych od siebie okresach. Pamiętając o tym, warto jednak pokusić się czasem o zmianę perspektywy i porównanie zjawisk odległych nie o kilka miesięcy, lecz o kilka lat. Uzyskujemy wówczas możliwość wyciągania bardziej ogólnych wniosków dotyczących tego, co stało się w minionym okresie. Znacznie mniejsza obecnie niż w roku 1991 społeczna aprobatą zmian politycznych i gospodarczych wskazuje zapewne na spadek liczby optymistów w ciągu ostatnich dwóch lat.

Prognozy przyszłości

Prognoza sytuacji w Polsce na najbliższy rok, podobnie jak ocena obecnego kierunku zmian, również się nieco poprawiła, przy czym spadek liczby pesymistów jest wyraźniejszy niż wzrost liczby optymistów. Obecnie optymizm i pesymizm w tej dziedzinie są na poziomie podobnym jak w październiku '92.

Tabela 6

w procentach

A jak Pan(i) sądzi, jak to będzie w ciągu najbliższego roku? Czy spodziewa się Pan(i), że <u>sytuacja w Polsce</u> - ogólnie rzecz biorąc - poprawi się, pogorszy się czy też nie zmieni się?	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	VII'92	IX'92	X'92	XI'92	XII'92	I'93	II'93	III'93	IV'93
Poprawi się	26	20	16	18	13	14	17	16	19
Nie zmieni się	37	34	38	36	29	33	32	37	35
Pogorszy się	28	35	37	35	50	44	40	39	32
Trudno powiedzieć	9	12	9	11	8	10	11	8	14

Tendencja do zmniejszania się liczby prognoz pesymistycznych, zapoczątkowana w styczniu po grudniowym kryzysie, utrzymała się również w kwietniu. Zmniejszył się odsetek respondentów oczekujących pogorszenia sytuacji **politycznej i gospodarczej**, wzrosła też (o 5 punktów procentowych) liczba optymistów w odniesieniu do sytuacji gospodarczej.

Tabela 7

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku <u>sytuacja polityczna w Polsce</u> :	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	VII'92	IX'92	X'92	XI'92	XII'92	I'93	II'93	III'93	IV'93
- poprawi się	30	22	18	19	13	14	17	15	16
- nie zmieni się	37	39	42	41	43	42	39	43	40
- pogorszy się	11	16	18	17	26	23	23	23	19
Trudno powiedzieć	21	23	22	23	18	20	21	19	24

Tabela 8

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku <u>sytuacja gospodarcza w Polsce:</u>	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	VII'92	IX'92	X'92	XI'92	XII'92	I'93	II'93	III'93	IV'93
- poprawi się	23	22	17	18	14	16	18	16	22
- nie zmieni się	37	31	37	40	31	34	37	37	33
- pogorszy się	24	31	31	28	44	35	32	34	29
Trudno powiedzieć	15	16	15	14	11	16	13	13	16

Mniej negatywna niż miesiąc temu **ocena** aktualnej sytuacji gospodarczej nie powoduje zmiany poglądów na temat materialnych warunków życia ludzi. Natomiast wraz z poprawą **prognozy** sytuacji gospodarczej poprawiła się także prognoza na najbliższy rok sytuacji materialnej większości Polaków. Opinię o pogorszeniu się w ciągu najbliższego roku materialnych warunków życia ludzi w Polsce sformułowało w kwietniu 49% ankietowanych (w marcu - 53%). Wzrósł także optymizm co do własnych perspektyw życiowych respondentów: w kwietniu 20% osób badanych (o 8 punktów procentowych więcej niż w marcu) odpowiadało, że za rok będzie im się żyło lepiej niż obecnie.

Tabela 9

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku <u>materialne warunki życia ludzi w Polsce:</u>	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	VII'92	IX'92	X'92	XI'92	XII'92	I'93	II'93	III'93	IV'93
- poprawią się	14	13	10	10	7	9	10	8	11
- nie zmieniają się	36	28	30	33	23	26	30	29	29
- pogorszą się	38	46	48	46	62	56	50	53	49
Trudno powiedzieć	12	13	12	11	8	9	10	10	11

Tabela 10

w procentach

Jak Pan(i) sądzi, czy za rok Panu(i) i Pana(i) <u>rodzinie</u> <u>będzie się żyło:</u>	Wskazania respondentów według terminów badań:							
	IX'92	X'92	XI'92	XII'92	I'93	II'93	III'93	IV'93
- lepiej	16	14	15	9	14	14	12	20
- tak samo	37	38	41	34	34	40	40	35
- gorzej	30	31	30	43	34	31	32	26
Trudno powiedzieć	17	17	14	14	18	15	16	19

Wzrost liczby optymistycznych prognoz dotyczących własnej sytuacji życiowej respondentów jest bodaj najbardziej zauważalną zmianą, jaka nastąpiła w kwietniu w nastrojach społecznych. Wzrost nadziei na pomyślniejszą przyszłość z pewnością świadczy o lepszym samopoczuciu społeczeństwa. Pamiętajmy jednak, że trwała i istotna poprawa społecznych nastrojów przejawilaby się przede wszystkim we wzroście pozytywnych ocen obecnej sytuacji - te zaś, jak dotąd, pozostają nie zmienione.

★

★ ★

W kwietniu zanotowaliśmy spadek społecznego pesymizmu w odniesieniu do ogólnej sytuacji kraju oraz do sytuacji gospodarczej, lecz wskaźniki oceny poziomu życia ludzi oraz oceny własnych warunków życia pozostały nie zmienione. Poprawiły się natomiast prognozy - więcej respondentów niż miesiąc temu spodziewa się, że za rok będzie im się żyło lepiej.

Niewykluczone, że kwietniowy spadek liczby pesymistów, a nawet pewien wzrost liczby optymistów należy w części przypisać dobremu samopoczuciu po Świątach Wielkanocnych oraz ogólnej, wiosennej poprawie nastrojów. Pierwszy kwartał był jednak okresem, w którym płace w sześciu podstawowych działach gospodarki rosły szybciej niż ceny, choć koniec

pierwszego kwartału mógł też przynieść wielu rodzinom dochody wyższe niż zwykle, wypłaty premii, nagród itp. Być może społeczeństwo dostrzega tu pierwsze symptomy trwałej poprawy sytuacji i tym należy tłumaczyć wzrost optymizmu w prognozowaniu własnej sytuacji życiowej w ciągu najbliższego roku, a także mniejszą liczbę negatywnych ocen i pesymistycznych prognoz dotyczących spraw publicznych (polityki i gospodarki). Nie poprawiła się jednak **ocena** warunków, w jakich żyją polskie rodziny, oraz sytuacji, w jakiej obecnie znajdują się respondenci. O trwałej tendencji, a nie chwilowych zmianach będzie można mówić dopiero wówczas, gdy poprawią się te, prawdopodobnie najbardziej istotne dla oceny nastrojów, wskaźniki.

A N E K S

Tabela 1. Ocena kierunku zmian sytuacji w kraju

(%)

	Dobry	Zły	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	24	56	20	1077
Płeć				
Mężczyźni	22	57	20	476
Kobiety	25	56	19	601
Wiek				
do 24 lat	23	58	19	156
25-34	24	57	19	187
35-44	21	54	25	263
45-54	25	61	14	182
55-64	26	56	18	150
65 lat i więcej	26	54	20	139
Miejsce zamieszkania				
Wieś	19	61	20	403
Miasto do 20 tys.	27	58	15	117
od 21 do 100 tys.	23	52	25	197
101-500 tys.	31	51	18	199
501 tys. i więcej mieszk.	26	56	18	160
Region				
Północny	21	64	15	156
Zachodni	25	57	18	83
Środkowozachodni	22	69	9	156
Środkowy	22	55	23	199
Wschodni	19	56	25	117
Południowo-wschodni	32	51	17	169
Południowo-zachodni	25	47	28	197
Wykształcenie				
Podstawowe	19	61	21	389
Zasadnicze zawodowe	16	63	21	281
Średnie	33	49	18	320
Wyższe	40	43	17	87
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	42	41	17	68
Prac. umysł. niż. szczebla	38	38	24	93
Pracownicy fiz.- umysł.	25	51	24	50
Robotnicy wykwalifikowani	17	62	21	118
Robotnicy niewykwalifik.	17	69	15	59
Rolnicy	16	66	18	107
Prywatni przedsiębiorcy	37	39	24	37
Bierni zawodowo				
Renciści i emeryci	27	54	19	313
Uczniowie i studenci	14	62	24	52
Bezrobotni	14	66	19	114
Gospodynie domowe i inni	21	63	15	58
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 500 tys. zł	19	70	11	86
500 tys. - 999 tys.	16	60	24	323
1000 tys. - 1499 tys.	29	57	14	284
1500 tys. - 1999 tys.	26	50	24	179
2000 tys. i powyżej	30	50	20	180
Ocena własnych war. mater.				
Złe	16	68	16	453
Średnie	25	52	23	468
Dobre	46	35	19	156
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	29	50	21	62
Raz w tygodniu	25	54	21	647
Kilka razy w roku	21	60	19	293
W ogóle nie uczestniczy	21	70	9	75

Tabela 2. Ocena zmian w kraju w ciągu minionego roku

(%)

	Zmieniło się na lepsze	Zmieniło się na gorsze	Nic się nie zmieniło	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	27	52	21	1	1077
Płeć					
Mężczyźni	23	54	22	1	476
Kobiety	30	50	19	1	601
Wiek					
do 24 lat	28	48	22	2	156
25-34	27	53	20	0	187
35-44	29	52	18	1	263
45-54	23	59	18	0	182
55-64	25	46	28	1	150
65 lat i więcej	26	51	20	2	139
Miejsce zamieszkania					
Wieś	19	60	20	1	403
Miasto do 20 tys.	32	48	19	1	117
od 21 do 100 tys.	26	47	26	1	197
101-500 tys.	32	48	20	0	199
501 tys. i więcej mieszk.	36	46	17	1	160
Region					
Północny	26	46	26	2	156
Zachodni	30	58	12	0	83
Środkowozachodni	28	53	18	0	156
Środkowy	25	59	15	1	199
Wschodni	21	54	24	0	117
Południowo-wschodni	20	56	22	2	169
Południowo-zachodni	35	41	23	1	197
Wykształcenie					
Podstawowe	22	56	20	1	389
Zasadnicze zawodowe	19	56	23	1	281
Średnie	33	45	22	0	320
Wyższe	48	43	8	1	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	51	40	9	0	68
Prac. umysł. niż. szczebla	40	39	21	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	35	53	12	0	50
Robotnicy wykwalifikowani	24	57	19	0	118
Robotnicy niewykwalifik.	13	63	23	2	59
Rolnicy	21	66	14	0	107
Prywatni przedsiębiorcy	51	44	4	0	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	27	48	24	2	313
Uczniowie i studenci	21	55	21	3	52
Bezrobotni	13	56	31	0	114
Gospodynie domowe i inni	20	56	24	0	58
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	16	68	16	0	86
500 tys. - 999 tys.	21	57	22	1	323
1000 tys. - 1499 tys.	23	52	24	2	284
1500 tys. - 1999 tys.	37	47	15	0	179
2000 tys. i powyżej	38	41	20	1	180
Ocena własnych war. mater.					
Złe	17	64	18	1	453
Średnie	27	48	23	1	468
Dobre	51	28	20	1	156
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	22	57	20	2	62
Raz w tygodniu	29	49	20	1	647
Kilka razy w roku	22	53	24	0	293
W ogóle nie uczestniczy	26	65	9	0	75
Ocena kier. rozw. syt. w kraju					
Dobry kierunek	58	19	22	1	258
Zły kierunek	14	69	16	0	607
Trudno powiedzieć	24	41	31	3	212

Tabela 3. Ocena zmian w gospodarce w ciągu minionego roku

(%)

	Zmieniło się na lepsze	Zmieniło się na gorsze	Nic się nie zmieniło	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	25	54	19	2	1068
Płeć					
Mężczyźni	26	54	18	2	472
Kobiety	24	54	19	2	596
Wiek					
do 24 lat	30	47	21	3	153
25-34	24	59	15	1	184
35-44	28	52	19	1	262
45-54	18	63	17	1	181
55-64	26	50	23	2	148
65 lat i więcej	20	53	19	7	138
Miejsce zamieszkania					
Wieś	18	62	17	3	403
Miasto do 20 tys.	27	55	14	5	116
od 21 do 100 tys.	23	48	27	2	190
101-500 tys.	30	50	18	2	199
501 tys.i więcej mieszk.	34	47	19	0	159
Region					
Północny	23	55	20	2	155
Zachodni	24	62	13	1	83
Środkowozachodni	26	55	16	2	156
Środkowy	23	52	21	3	199
Wschodni	23	57	15	5	117
Południowo-wschodni	15	63	21	1	161
Południowo-zachodni	35	42	20	2	197
Wykształcenie					
Podstawowe	20	60	17	3	384
Zasadnicze zawodowe	22	60	15	2	280
Średnie	31	45	23	1	317
Wyższe	32	44	23	0	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	40	42	18	0	68
Prac.umysł.niż.szczebła	29	44	28	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	32	53	15	0	50
Robotnicy wykwalifikowani	22	64	14	0	118
Robotnicy niewykwalifik.	12	62	25	1	59
Rolnicy	17	68	12	3	107
Prywatni przedsiębiorcy	33	54	13	0	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	25	51	20	4	310
Uczniowie i studenci	21	50	27	2	52
Bezrobotni	26	52	20	2	110
Gospodynie domowe i inni	24	55	18	3	57
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	14	76	9	1	84
500 tys. - 999 tys.	23	60	15	2	319
1000 tys. - 1499 tys.	26	53	18	3	284
1500 tys. - 1999 tys.	25	53	21	1	177
2000 tys. i powyżej	29	39	29	2	180
Ocena własnych war. mater.					
Złe	18	63	16	3	447
Średnie	24	54	20	2	465
Dobre	48	29	21	3	156
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	20	62	14	4	62
Raz w tygodniu	27	50	20	2	643
Kilka razy w roku	22	59	18	1	290
W ogóle nie uczestniczy	15	67	15	3	73
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	50	30	19	1	256
Zły kierunek	14	68	17	1	602
Trudno powiedzieć	25	46	24	6	211

Tabela 4. Ocena zmian w polityce w ciągu minionego roku

(%)

	Zmieniło się na lepsze	Zmieniło się na gorsze	Nic się nie zmieniło	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	48	25	11	1063
Płeć					
Mężczyźni	16	45	30	9	470
Kobiety	17	50	21	12	593
Wiek					
do 24 lat	25	40	25	10	153
25-34	11	57	26	6	183
35-44	18	48	26	8	262
45-54	15	51	25	9	180
55-64	16	45	27	12	147
65 lat i więcej	17	40	19	24	137
Miejsce zamieszkania					
Wies	14	42	31	13	401
Miasto do 20 tys.	16	42	28	14	115
od 21 do 100 tys.	20	51	19	10	190
101-500 tys.	16	54	20	10	198
501 tys. i więcej mieszk.	21	55	22	3	157
Region					
Północny	16	49	27	8	154
Zachodni	31	47	13	9	83
Środkowozachodni	14	52	28	7	156
Środkowy	6	58	23	14	198
Wschodni	18	44	27	11	116
Południowo-wschodni	16	41	29	14	161
Południowo-zachodni	24	41	23	11	195
Wykształcenie					
Podstawowe	12	41	30	17	380
Zasadnicze zawodowe	14	54	24	9	280
Średnie	22	48	23	7	316
Wyższe	24	58	15	2	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	29	51	21	0	68
Prac.umysł.niż.szczebła	21	59	14	6	92
Pracownicy fiz.- umysł.	23	43	30	4	50
Robotnicy wykwalifikowani	11	56	27	6	118
Robotnicy niewykwalifik.	5	48	41	7	59
Rolnicy	15	42	36	7	106
Prywatni przedsiębiorcy	20	55	12	13	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	18	45	22	15	307
Uczniowie i studenci	30	49	14	7	52
Bezrobotni	12	41	34	12	110
Gospodynie domowe i inni	10	43	23	24	57
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	19	43	29	9	83
500 tys. - 999 tys.	8	49	31	12	319
1000 tys. - 1499 tys.	19	43	27	11	283
1500 tys. - 1999 tys.	20	51	21	8	175
2000 tys. i powyżej	24	53	14	8	178
Ocena własnych war. mater.					
Złe	13	52	26	9	444
Średnie	14	49	25	12	464
Dobre	36	31	22	11	154
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	29	42	18	11	62
Raz w tygodniu	19	43	26	12	639
Kilka razy w roku	9	57	27	7	289
W ogóle nie uczestniczy	17	56	19	7	73
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	34	36	23	7	255
Zły kierunek	9	56	24	10	599
Trudno powiedzieć	16	38	29	17	209

Tabela 5. Ocena zmian w stosunkach z innymi krajami w ciągu minionego roku (%)

	Zmieniło się na lepsze	Zmieniło się na gorsze	Nic się nie zmieniło	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	52	14	24	10	1063
Płeć					
Mężczyźni	54	15	24	7	470
Kobiety	50	13	24	13	594
Wiek					
do 24 lat	61	6	27	7	153
25-34	60	15	20	4	184
35-44	52	14	25	10	261
45-54	43	17	27	13	179
55-64	55	18	19	7	148
65 lat i więcej	38	15	25	23	137
Miejsce zamieszkania					
Wieś	42	19	25	14	400
Miasto do 20 tys.	55	13	22	10	116
od 21 do 100 tys.	54	12	22	11	190
101-500 tys.	61	9	21	9	198
501 tys. i więcej mieszk.	60	10	28	2	158
Region					
Północny	57	10	24	10	154
Zachodni	56	11	22	11	82
Środkowozachodni	56	20	19	5	156
Środkowy	45	12	28	15	198
Wschodni	59	19	12	10	116
Południowo-wschodni	40	13	36	11	160
Południowo-zachodni	55	14	21	10	197
Wykształcenie					
Podstawowe	44	15	26	14	379
Zasadnicze zawodowe	52	16	21	11	280
Średnie	58	12	23	7	317
Wyższe	64	8	25	3	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	63	11	24	3	68
Prac.umysł.niż.szczebła	74	4	19	3	93
Pracownicy fiz.- umysł.	62	11	22	5	50
Robotnicy wykwalifikowani	49	15	26	10	117
Robotnicy niewykwalifik.	34	19	38	10	59
Rolnicy	40	28	22	10	104
Prywatni przedsiębiorcy	55	7	24	14	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	47	17	22	14	309
Uczniowie i studenci	55	2	39	5	52
Bezrobotni	61	12	22	4	110
Gospodynie domowe i inni	48	9	19	24	57
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	49	25	18	9	82
500 tys. - 999 tys.	47	14	26	13	319
1000 tys. - 1499 tys.	54	12	25	8	284
1500 tys. - 1999 tys.	50	14	26	9	175
2000 tys. i powyżej	61	13	18	8	180
Ocena własnych war. mater.					
Złe	50	15	24	10	443
Średnie	50	14	25	11	464
Dobre	62	10	21	7	156
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	58	9	22	11	62
Raz w tygodniu	52	13	23	11	641
Kilka razy w roku	51	18	24	8	288
W ogóle nie uczestniczy	47	10	34	9	73
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	65	8	22	5	256
Zły kierunek	44	19	26	11	597
Trudno powiedzieć	57	7	20	16	211

Tabela 6. Ocena zmian w miejscowości/dzielnicy respondenta w ciągu minionego roku (%)

	Zmieniło się na lepsze	Zmieniło się na gorsze	Nic się nie zmieniło	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	21	31	45	3	1068
Płeć					
Mężczyźni	23	30	45	2	471
Kobiety	19	32	45	3	597
Wiek					
do 24 lat	30	28	42	0	153
25-34	20	28	49	3	185
35-44	19	32	47	2	262
45-54	18	34	46	1	181
55-64	21	31	44	4	148
65 lat i więcej	19	34	39	8	138
Miejsce zamieszkania					
Wieś	17	39	43	2	403
Miasto do 20 tys.	17	33	45	5	115
od 21 do 100 tys.	30	33	35	3	190
101-500 tys.	20	27	51	3	199
501 tys. i więcej mieszk.	25	17	55	3	160
Region					
Północny	23	37	40	0	156
Zachodni	19	27	50	5	83
Środkowozachodni	22	35	42	0	156
Środkowy	16	31	46	7	199
Wschodni	21	43	33	3	117
Południowo-wschodni	19	31	48	2	161
Południowo-zachodni	25	20	54	2	196
Wysztalcenie					
Podstawowe	21	33	43	3	384
Zasadnicze zawodowe	17	32	50	1	280
Średnie	24	31	43	2	317
Wyższe	22	26	46	5	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	37	30	31	3	68
Prac.umysł.niż.szczębla	19	28	47	6	93
Pracownicy fiz.- umysł.	30	25	45	0	50
Robotnicy wykwalifikowani	24	27	48	0	118
Robotnicy niewykwalifik.	23	25	51	2	59
Rolnicy	8	52	39	1	107
Prywatni przedsiębiorcy	12	43	45	0	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	20	29	47	4	309
Uczniowie i studenci	36	18	45	0	52
Bezrobotni	12	39	49	1	110
Gospodynie domowe i inni	25	24	43	8	58
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys.zł	12	45	43	0	84
500 tys. - 999 tys.	17	32	48	3	320
1000 tys. - 1499 tys.	24	29	45	1	283
1500 tys. - 1999 tys.	21	33	44	2	177
2000 tys. i powyżej	26	27	42	5	179
Ocena własnych war. mater.					
Złe	16	35	46	2	447
Średnie	19	29	48	3	465
Dobre	38	26	34	2	155
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	23	33	42	3	62
Raz w tygodniu	21	30	46	2	643
Kilka razy w roku	19	34	43	4	290
W ogóle nie uczestniczy	23	31	45	1	74
Ocena kier.rozw.syt.w kraju					
Dobry kierunek	30	25	42	3	255
Zły kierunek	15	35	48	2	603
Trudno powiedzieć	26	30	40	4	211

Tabela 7. Ocena zmian w rodzinie respondenta w ciągu minionego roku

(%)

	Zmieniło się na lepsze	Zmieniło się na gorsze	Nic się nie zmieniło	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	17	47	35	0	1060
Płeć					
Mężczyźni	19	42	39	0	462
Kobiety	16	51	32	1	597
Wiek					
do 24 lat	24	37	40	0	153
25-34	26	45	29	0	176
35-44	15	50	35	0	262
45-54	12	53	35	0	181
55-64	14	49	36	0	148
65 lat i więcej	11	46	39	3	138
Miejsce zamieszkania					
Wieś	15	50	34	0	403
Miasto do 20 tys.	15	45	38	2	116
od 21 do 100 tys.	13	55	32	1	190
101-500 tys.	18	46	35	0	189
501 tys. i więcej mieszk.	26	33	40	0	160
Region					
Północny	19	48	33	0	156
Zachodni	13	47	40	0	83
Środkowozachodni	18	52	30	0	156
Środkowy	21	39	39	1	199
Wschodni	21	52	26	1	117
Południowo-wschodni	10	55	34	0	161
Południowo-zachodni	17	41	42	1	187
Wykształcenie					
Podstawowe	14	50	35	1	384
Zasadnicze zawodowe	13	49	37	0	271
Średnie	22	46	32	0	317
Wyższe	24	32	45	0	87
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	31	32	38	0	68
Prac. umysł. niż. szczebla	22	38	40	0	93
Pracownicy fiz.- umysł.	27	29	43	0	50
Robotnicy wykwalifikowani	16	40	44	0	118
Robotnicy niewykwalifik.	10	58	32	0	59
Rolnicy	16	57	28	0	107
Prywatni przedsiębiorcy	28	32	40	0	37
Bierni zawodowo					
Renciści i emeryci	13	48	38	1	310
Uczniowie i studenci	33	24	43	0	52
Bezrobotni	4	81	15	0	100
Gospodynie domowe i inni	25	52	23	0	58
Dochody na jedną osobę					
Poniżej 500 tys. zł	8	63	29	0	84
500 tys. - 999 tys.	14	58	27	1	311
1000 tys. - 1499 tys.	16	43	40	1	284
1500 tys. - 1999 tys.	21	42	37	0	177
2000 tys. i powyżej	24	33	42	0	180
Ocena własnych war. mater.					
Złe	6	67	27	0	438
Średnie	20	37	43	1	465
Dobre	40	23	38	0	156
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	7	51	40	2	62
Raz w tygodniu	18	44	38	0	643
Kilka razy w roku	16	55	29	0	280
W ogóle nie uczestniczy	28	44	28	0	74
Ocena kier. rozw. syt. w kraju					
Dobry kierunek	27	35	38	0	256
Zły kierunek	13	56	31	0	603
Trudno powiedzieć	18	38	44	1	201